

НИН, 23.10.08.

Ивица Дачић, први постмилошевићевски председник Социјалистичке партије Србије вратио је СПС у систем и на власт. А од негдашњег Слобиног гласноговорника и радикалног опозиционара постао је човек помирења; његове колеге из ове хетерогене владе кажу да је Ивица Дачић најконструктивнији и да се с њим лако договорити. “Ваљда полако постајем традиционални политичар. Уосталом, више нисам тако млад; имам 42 године и више ми ни не приличи некакав радикални авангардизам”, каже први потпредседник владе и министар полиције.

- Србији је несумњиво потребно национално и политичко помирење пошто постоје политичке опције које су толико супротстављене да због тога трпи наш национални и државни интерес. Оуди су можда заборавили, али 1999. после формирања наше владе у коју је ушао СПО, на предлог Милана Милутиновића донет је документ у коме се говори о потреби политичког и националног јединства. И после једног револуционарног догађаја као што је стварање коалиције између СПС-а и ДС-а, као странака које су синоними за власт пре и после 2000. године мислим да је један овакав документ био неопходан како бисмо ставили тачку на све разлоге из којих су произлазили сукоби у прошлости.

Зар је најбољи начин за помирење не помињати разлоге сукоба, јер ничега од тога нема у декларацији? И шта мислите због чега се помирењу нису придружиле и неке друге странке? Ту посебно мислим на оне које седе заједно са вама у влади.

- Политичке партије не могу да избришу прошлост; свака партија има свој поглед на прошлост, свака баштини различите личности из те прошлости. И на то се тешко може утицати. Али се зато може утицати на садашњост, зато се може обликовати будућност. А зашто се још неке партије нису прикључиле помирењу, то је њихова ствар. Али, свака странка која каже да не жели помирење са СПС-ом, лаже. Нема странке са којом нисмо сарађивали за протеклих 18 година. Ево, на пример СПО. Са њима смо сарађивали 1999. у савезној влади, па у градској влади пре 2000, па у влади Војислава Коштунице, па ево опет сада у овој влади... Ако неко не жели са СПС-ом у власт, онда не треба да учествује. Ако већ учествују заједно са нама у власти а нисмо се помирили, онда је мало чудно и то значи да је власт јача од свега. Власт треба да проистекне из одређене политике а не да се помирите због власти или да се не помирите а без обзира на то вршите власт заједно. Па на шта онда то личи.

Када је помирење ДС-а и СПС-а заправо постало могуће? Претпостављам да у време Милошевића и Ђинђића тако нешто није било могуће.

- Варате се. И Милошевић и Ђинђић су водили разговоре о помирењу СПС-а и ДС-а, само они нису успешно завршени. Подсетићу да је у време наше власти 1993. или 1994. Милошевић разговарао са Ђинђићем о формирању заједничке владе. Исто као што је и Ђинђић после 2000. године размишљао о договору са СПС-ом. То што је сада остварено не бих приписивао лидерима; једноставно мислим да је сада повољније време за то. А из оног неповољног времена шта највише памтите? Постоји ли нешто због чега се

кајете, због чега вас је срамота а десило се за време ваше владавине деведесетих година?

- Историјски допринос наше власти је резолуција 1244 и Дејтонски споразум, после чега је конституисана Република Српска као прва српска творевина преко Дрине. Наравно да има доста ствари које бисмо данас другачије радили. Мислим да смо тада морали да остваримо један национални консензус о темељним државним питањима јер деведесетих није био угрожен СПС већ Србија и српски народ. Мислим да је највећа слабост у том периоду што се мешао партијски и државни интерес. И Србија се од те болести није излечила ни дан-данас.

Да ли сте можда због тога предлагали да један од министара у овој влади буде Владе Дивац? За које сте га министарство предлагали?

- Мислим да је добра идеја да људи који имају велики међународни углед помогну овој земљи на било којој функцији да се нађу. И не само Владе Дивац, мислим да сви они који представљају наше амбасадоре у свету, било би добро да буду у функцији наше националне државне политике.

Шта ће радити Владе Дивац, сад када сте га ви ангажовали као саветника потпредседника владе?

- То је човек који има велики међународни углед. Размислите где је све у прилици да отвори врата за ову државу, за наш државни интерес. Значи, он ће се свакако бавити и нашом дијаспором и разним облицима хуманитарног рада, а у сваком случају, ви знате да наша држава има међународне спортске активности и свакако ће бити корист за ову државу, наравно уколико сви схватимо да ту нема нико никакве политичке амбиције, нити Дивац има интереса да на основу ове функције гради неку политичку каријеру. Уосталом, погледајте ко су саветници других државних функционера. Не разумем да ли је сад проблем у Дивцу или је проблем што је мој саветник.

Јесте изненађење: откуд сада Дивац да саветује Ивицу Дачића?

- Па онда тако реците. Ето то вам је помирење.

Чини се да сте добар и преговарач. И ви, а посебно ваши коалициони партнери прилично сте добро прошли приликом састављања ове владе? Иако то вероватно тек сад видимо на примеру куповине жирафе, јавност не зна шта су све поједине политичке странке добиле.

- Никаких других договора није било ван онога што је договорено око поделе министарских места. Можда неко може да коментарише да је ова наша коалиција добила више него што јој припада, али то није тако. Да СПС није одлучио да направи владу на ову страну, данас би сви они који критикују из овог демократског блока то гледали из опозиционих клупа. Можете да кажете да је СПС имао прошлост какву је имао, али да није било одлуке СПС-а, Србија не би ишла ка Европској унији. Значи, одлуком СПС-а и ове наше коалиције, Србија иде ка Европској унији. А одлуком Коштунице она не би ишла ка Европској унији. Толико о 5. октобру. Значи, зато мислим да сви ипак много више треба да цене СПС због потеза који је направио, него због тога како су навикли да гледају на неку нашу политику и кадрове пре 2000. године. Уосталом, ја сам и дао слоган пред изборе: „Почнимо љубав из почетка”.

Откад сте ви постали такав поборник Европске уније? И у кампањи пре неколико месеци нисте били наклоњени ЕУ, да не говоримо о неком ранијем периоду, а данас потпомогнути господином Марковићем из Јагодине предњачите у еврофилству?

- Ја не знам на које изјаве ви мислите. Што се тиче СПС-а, наш циљ је увек био улазак у

Европску унију. Као и улазак у Социјалистичку интернационалу, још практично од доношења нашег програма и Статута 1992. године. Наравно да сви ми имамо неке ставове према Европској унији који коментаришу неправедност неких поступака. Уосталом, шта је сада Динкић рекао о Холандији, па хоћете ли му рећи да није Европејац? Значи, једно је питање шта ми мислимо о неким конкретним потезима Европске уније а друго је шта је наш национални и државни интерес. Ја само хоћу да вам кажем да можда неке није по вољи што је СПС учинио овај потез, али мислим да смо учинили велику ствар за Србију. Можда нисмо учинили по вољи наших традиционалних бирача, али мислим да ће се показати временом да смо учинили велики потез и за СПС, значи за будућност СПС-а, али и за будућност Србије.

Научили смо да Драган Марковић Палма често само први каже оно што његови коалициони партнери мисле. Данас је изјавио да је прихватање мисије Еулекса на Косову реалност. Да ли се слажете са вашим коалиционим партнером?

- Знате шта, мислим да та изјава произлази из разраде онога о чему је званична Србија већ говорила. Еулекс је прихватљив само уколико је последица одлуке Савета безбедности Уједињених нација и уколико не спроводи Ахтисаријев план. И у том смислу мислим да говори господин Марковић.

Оно што је ваша странка већ прихватила на покрајинском нивоу, али о чему треба да се изјасни и у републичком парламенту, јесте предлог новог статута Војводине. Занимљиво да сада ваша странка прихвата повећање аутономије Војводине иако је пре скоро 20 година баш она водила јогурт-револуцију како би се смањиле надлежности Војводине.

- Ово је неупоредиво у односу на оно што смо ми срушили осамдесетих година у време када се појавио Слободан Милошевић. Војводина је, по Уставу из 1974. године, имала право вета у односу на одлуке остатка Србије у централним државним органима. Војводина је имала своју полицију. Војводина је малтене имала своју државност. Што се тиче Социјалистичке партије Србије, за нас је битно да Војводина нема елементе државности, а да има најширу могућу аутономију. Не разумем зашто би Косово имало најширу суштинску аутономију, а не би имала Војводина.

Поредите Косово и Војвдину?

- Па нисам ја измислио аутономију Војводине. Србија као наслеђе има две покрајине. Хоћу да кажем, ако смо већ толико коректни па кажемо – Косово ће имати суштинску аутономију, ово што се даје Војводини далеко је испод онога што смо ми нудили Албанцима па нису прихватили. Мислим да се овде ствари политизују. Нека професори уставног права дефинишу све што није у складу са Уставом и онда ја сам први за то да се све то поништи.

Деведесетих, као портпарол СПС-а, изјавили сте: “Власт која има овакву опозицију не треба да брине за своју будућност.” Да ли исту реченицу можете да поновите и данас, када сте поново власт?

- Тада смо ми били главна политичка странка у Србији, па сам то могао са сигурношћу да кажем. И испоставило се да сам у праву јер смо владали десет година. Данас не бих могао баш тако да кажем зато што нисмо ми ти који воде главну реч. То је, иначе, парафраза Тита, који је рекао да народ који има овакву омладину не треба да брине за своју будућност. Данас мислим да народ који има овакве политичаре који не воде рачуна о националним интересима него само о партијским, има све разлоге да брине за своју будућност.

Какав је ваш однос са опозиционим партијама? После одлуке да уместо већ договорене

коалиције са СРС-ом и ДСС-ом у Београду ипак подржите Драгана Ђиласа, многима сте се замерили. Посебно Александру Вучићу.

- Па и он је обећао Шешељу да ће му бити веран до гроба па га је напустио. Мислим, мало се шалим, наравно, али потпуно је сулуда прича да неко говори о томе да смо ми некога преварили. Коалиција у Београду је направљена пре него што је направљена коалиција у Републици. И ми смо до последњег тренутка – то он добро зна – до последњег тренутка смо бранили то да у Београду буде власт онаква каква јесте. Али, зашто смо бранили? Да је остала власт каква јесте и на нивоу Србије и на нивоу Београда са радикалима и са ДСС-ом, па данас те власти не би било, јер су се они поделили између себе. А пазите, сада Вучић замера мени што сам отишао са Ђиласом, а Ђилас брани његове мандате у Скупштини Београда. Мало је лицемерно све то. Значи, кад већ сарађује са демократама, нема разлога да не сарађује са СПС-ом.

Када сте се ви разишли са Коштуницом? Дуго сте се заклињали у њега?

- Никад се нисмо разишли са Коштуницом. Једноставно није било могуће формирање владе која је била на тим основама – радикали, ДСС – Нова Србија и наша коалиција. Показало се да је то била добра одлука јер би се данас та влада распала због поделе у Српској радикалној странци.

Ви бар добро знате да се странка која уђе у власт не распада тако лако?

- Тај њихов сукоб није од пре три дана и тада је било све јасно. Али да разјасним, ја се не радујем поделама и сукобима ни у једној странци, за разлику од других странака које су се радовале и подстицале поделе и сукобе у СПС-у. Ви знате да су нас годинама радикали критиковали како смо ми издали Милошевића. Па шта је сад било? Јесу ли они издали Шешеља или је у питању неки концептуални разлаз. С друге стране, подсетићу да сам ја од почетка предлагао да се направи коалиција ДС-а, ДСС-а и СПС-а. Ми смо мислили да је то за Србију најбоље, али за то није било разумевања.

Шта мислите о учинку владе која је напослетку формирана? Да ли је она заиста социјално одговорна каквом сте је обећали?

- Ми се трудимо да буде социјално одговорна влада. То, наравно, није лако. То зависи од нивоа економске развијености. Први потез нове владе био је повећање пензија. Пензије су већ повећане за 16 посто...

Али, одмах је уследио талас поскупљења: гас, телефон, инфостан. А студенти којима сте обећали бесплатно школовање почели су и са уличним протестима.

- Па тешко је очекивати да Влада Србије може да реши све проблеме за сто дана. Са друге стране, тешко се може очекивати да су сва ова питања о којима сте ви говорили настала као последица лоших одлука актуелних министара. Било би коректно рећи да је то нешто што је настало у претходном периоду.

Добро. А шта ће остати после вас? Како ће изгледати Србија 2012. године, ако ова влада остане цео мандат?

- Коридор 10 ће остати, да тако кажем, као споменик рада ове владе. То је велики допринос СПС-а. Многи министри нису ни знали шта је Коридор 10. Многи су мислили да Мркоњић и даље прави мостове од стиропора. Даље, створићемо услове, значи циљ је да се закон о пензијама промени и да се до краја мандата дође до 70 посто, да просечна пензија буде 70 посто просечне зараде. Надам се да ћемо створити систем да онај који има квалитете а нема довољно пара, може да се школује; да онај ко је болестан а нема довољно пара може да се лечи. Проблем је комплексан, знам да то не можемо остварити без неколико великих корака у економском смислу али верујем да можемо створити

социјално праведну Србију.

ДС је тражио да будем министар полиције

Шта вам је отац рекао када сте постали министар полиције?

- Он је био полицајац. Наравно да му је драго због свега тога, али зна колико је тешко обављање те функције. Нисам сигуран ни да је мајка баш одушевљена тиме што радим. Једино се мој син, који је још мали и воли приче о специјалцима, радује због тога што има прилику да оде да погледа неку вежбу.

Због чега је у Србији најбитније Министарство полиције? Због чега све странке у коалиционим договорима прво траже то министарство?

- Ја нисам тражио да будем министар полиције. То је био предлог Демократске странке да обављам функцију заменика премијера и министра унутрашњих послова.

Образложили су то потребом јачег истицања те моје неке друге позиције у Влади Србије. Ја сам то после дужег одбијања прихватио.

Колико мафија уопште има у Србији? Најактуелније су тзв. гасна мафија али и грађевинска мафија, у оквиру које је приведен и градоначелник Зрењанина Горан Кнежевић. Да ли то значи да је центар грађевинске мафије Зрењанин а не Београд или Нови Сад? И да ли следе нова хапшења?

- Ми у полицији уопште не дефинишемо овако како се то у јавности дефинише – стечајна мафија, грађевинска мафија, ево сада гасна мафија. Нико не води борбу против грађевинске мафије. Овде је реч о томе да се утврђује за сваког појединачно да ли је учинио одређено кривично дело. Да ли је оно из области ове или оне делатности, апсолутно је небитно. Када је реч о Кнежевићу, ту има неколико кривичних дела која нису везана само за грађевинске ствари. И све се ради у сарадњи са Тужилаштвом. Ја сам дао налог да се никакве пријаве не покрећу, да се било ко хапси, док се са Тужилаштвом не размотре све могуће чињенице, да ли постоје основе за тако нешто. Јер, полиција може понекад нешто и да претера, полиција може понекад и да помисли – хајде ми да ухапсимо некога па ћемо после да тражимо доказе. Тако да ће, наравно, веома брзо у наредном периоду бити различитих процеса који су из различитих области.